

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Johansson Ulf P

Yttrande

Datum
2019-06-17

Dnr (anges vid skriftväxling)
101-2753-2019

Miljö- och energidepartementet
Regeringskansliet
m.remissvar@regeringskansliet.se
Gunilla.blomquist@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

Yttrande över Betänkande av Agenda 2030-delegationen

Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet.
SOU 2019:13, M2019/00661/S.

Remissvaret har disponerats under samma fasta huvudrubriker som betänkandet.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att Agenda 2030-delegationens slutbetänkande lämnar en väl genomarbetad analys och många viktiga förslag i arbetet med att genomföra Agenda 2030 och verka för de globala målen för hållbar utveckling i Sverige. I slutbetänkandet avhandlas förslag kring flera aktörer vilka är viktiga för genomförandet av Agendan och dess resultat. Länsstyrelsen har dock i sitt yttrande fokuserat på myndighetspåverkande förslag i första hand. Många av synpunkterna delas också med andra länsstyrelser och Länsstyrelsen i Jämtlands län vill därför uppmärksamma synpunkterna under kapitel 6, 7.4, och 16.

Länsstyrelsen i Jämtlands län lämnar synpunkter på följande kapitel i SOU 2019:13

5 Riksdagen beslutar om mål och ramar

I genomförandet är det viktigt med bred politisk förankring och en långsiktighet. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget om en parlamentarisk Agenda 2030-kommitté och den analys som delegationen gör för att motivera en sådan.

Länsstyrelsen välkomnar även förslaget om ett riksdagsbundet mål för genomförandet av Agenda 2030, samt motivet att detta bidrar till långsiktighet i det nationella arbetet och uppföljningen av regeringens arbete.

6 En kommitté för förslag och uppföljning

Länsstyrelsen anser liksom utredningen att Regeringen bör tillsätta en kommitté med uppdrag att t.o.m. 2030 kontinuerligt ta fram underlag till regeringen i form av uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder för att genomförandet av Agenda 2030 ska drivas framåt.

Regional uppföljning

Länsstyrelsen anser det också vara viktigt att indikatorer och andra verktyg, för att utvärdera genomförandet såväl på nationell som på regional nivå, tas fram och värderas på nationell nivå. Detta för att säkerställa en gemensam och enhetlig bild som underlag för regeringens bedömning av utveckling och behov på regional nivå samt för styrningen av myndigheterna mot målen. Myndigheterna bör delta och kunna lämna synpunkter på verktygen. Utvärderingarna kan också vara ett delunderlag för innehåll och utformning av de regionala forumen som länsstyrelserna förväntas genomföra.

7 Stärkta förutsättningar för staten

7.4 Stärkt kunskap i statsförvaltningen

Länsstyrelsen anser liksom utredningen att det är angeläget att även de anställda i myndigheterna ges kunskap om Agendan.

Länsstyrelsen föreslår att ett nationellt utbildningspaket¹ omfattande hela Agenda 2030 tas fram, i första hand för statligt anställda, men det ska också vara öppet och tillgängligt för andra att använda. Utbildningen hålls löpande aktuell för att kunna användas i framtida introduktionsutbildningar och fortbildningar av medarbetarna i statliga myndigheter. Respektive myndighet har sedan ansvar för att utbilda sina anställda kring det egna arbetets direkta koppling till Agendan och vad det praktiken innebär.

9 Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå

Länsstyrelsens roll och regional samverkan i arbetet med Agenda 2030

Länsstyrelsen bedömer förslagen som berör den regionala och lokala nivån som väl avvägda och viktiga för genomförandet. Länsstyrelsen välkomnar de förslag som är riktade till länsstyrelserna.

Förslaget om ett samverkans- och informationsuppdrag om Agenda 2030 till länsstyrelserna är ett uppdrag som länsstyrelserna hade i regleringsbrevet 2018 och som länsstyrelserna påbörjat ett arbete med att implementera. Förslaget att länsstyrelserna ska få tillbaka detta uppdrag välkomnas av länsstyrelsen.

Att ge länsstyrelserna ett regionalt samverkansuppdrag bedömer länsstyrelsen som lämpligt eftersom de uppdrag länsstyrelserna har omfattar i stort sett samtliga politikområden och Agenda 2030-mål. Därtill har länsstyrelserna stor erfarenhet av att göra avvägningar mellan olika mål, inbegripet att hantera målkonflikter och stimulera synergier, samt även stor erfarenhet av samverkan med kommuner, näringsliv och organisationer samt att bygga partnerskap. Att länsstyrelsen som statens representant har en roll att verka för dessa mål regionalt och lokalt bedömer också länsstyrelsen som lämpligt och rimligt.

¹ Befintliga exempel på sådana gemensamma utbildningar är [Statskontorets webbutbildning](#) om Rollen som statsanställd och [Ekonomistyrningsverkets webbutbildningar](#) om Grunderna i statlig styrning och Verksamhetslogik.

Delegationen påpekar i sitt slutbetänkande att det funnits oklarheter och osäkerheter kring den regionala samverkan i arbetet med Agenda 2030. Detta särskilt kring landstingens och länsstyrelsernas roller och ansvar för Agenda 2030. Delegationen lyfter att Länsstyrelsen företräder staten på regional nivå inom flera samhällsområden som är av stor vikt för genomförandet av agendan. Länsstyrelsen, menar man, har en viktig funktion att åstadkomma samordnad och anpassad statlig styrning, där samverkan med kommuner och landsting lyfts som ett särskilt utpekat ansvar. Länsstyrelsen i sin tur ska inom sitt ansvar att verka för att flera olika nationella mål ska få genomslag i länen, för att den regionala tillväxtpolitiken uppnås samt att främja andra statliga myndigheters medverkan i regional utveckling. Länsstyrelsen bistår dessutom länets aktörer, däribland landstingen och kommuner, med underlag och kunskap. I tillägg ligger flera samordningsuppdrag med koppling till målen i Agenda 2030 hos länsstyrelsen.

Samtidigt har Landstingen utifrån sitt regionala utvecklingsansvar och som upprättare av regionala utvecklingsstrategier, samt som företrädare för den regionala politiska nivån en central roll för i implementeringen av Agenda 2030. Landets kommuner har en avgörande roll för att få till stånd genomförandet på den lokala nivån, samt inom de många ansvarsområden centrala för flera av de globala målen.

Delegationens bedömning om kommunernas och landstingens roll samt vikten av dialog och god samverkan mellan kommuner, landsting och länsstyrelser är att Länsstyrelsen har en nyckelroll. Länsstyrelserna ser positivt på delegationens bedömning, men önskar ett tydliggörande kring roller och ansvar för Agenda 2030 på den regionala nivån. Ett samstämt agerande på nationell, regional och lokal nivå är väsentligt för ett effektivt genomförande. Länsstyrelsens bedömning är att detta skulle underlätta en nationell samstämmighet för det regionala och lokala Agenda 2030-arbetet, samt bidra till att just 'den gemensamma kraften användas för att genomföra agendan'².

Delegationen hänvisar även till att det råder oklarheter hos en del kommuner och landsting om hur nationella mål och lagstiftning relaterar till Agenda 2030³. Som exempel lyfts miljömålen, folkhälsomålet, samt plan- och bygglagen (2010:900). Detta skapar osäkerhet om hur olika frågor ska kopplas samman på lokal och regional nivå. Här ser Länsstyrelsen en viktig roll i att tydliggöra dessa oklarheter, men också att verka för förbättrade förutsättningar för kommuner och landsting att verka för de nationella målen som ett bidrag till genomförandet av Agenda 2030.

10 Forum för dialog

Förslaget om regionala Agenda 2030-forum

Länsstyrelsen välkomnar även delegationens förslag om att länsstyrelserna får i uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå. Dessa forum bör dock enligt länsstyrelsens mening bli något mer än en enstaka konferens, utan snarare fungera som mer permanenta och återkommande forum

² SOU 2019:13, s. 125

³ Ibid, s. 119

Lännsstyrelsen Jämtlands län

för en regional övergripande samverkan kring Agenda 2030. Lännsstyrelsen bör ha frihet att forma dessa forum efter vad som är ändamålsenligt i respektive län och det är viktigt att lännsstyrelsen samråder med landstinget om utformningen.

Lännsstyrelsen och den regionala nivån bör enligt lännsstyrelsen också ha en delaktighet i det nationella forumet för Agenda 2030 och i rapporteringen av genomförandet. Lännsstyrelsen bedöms kunna få en roll för lokal och regional uppföljning och utvärdering av Agenda 2030.

15 Att kommunicera Agenda 2030

Lännsstyrelsens samtycker med delegationens bedömning om att regeringen och de statliga myndigheterna bör kommunicera och tillgängliggöra hur den egna verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030. Det finns även behov för kommunikation om Agenda 2030, samt vad en omställning till en hållbar utveckling omfattar och innebär. Kommunikation på den regionala och lokala nivån är av betydande relevans för att öka kännedom kring hållbar utveckling och, samt bidra till ökad samverkan. Lännsstyrelsen menar att de lokala och regionala perspektiven på Agenda 2030 och de globala målens uppfyllande är viktiga för att skapa drivkraft bland länens för samhällsaktörer och individer för genomförandet av agendan.

Lännsstyrelsen delar delegationens bedömning om ett behov av ett sammanhållet digitalt tillgängliggörande av uppföljningen av genomförandet. Lännsstyrelsen vill understryka att data och statistik åtkomlig för aktörer som underlag för såväl beslutsfattande som ansvarsutkrävande även är av vikt för informerade beslut, prioriteringar och ansvarsutkrävande på den regionala och lokala nivån. Här kan de nyckelindikatorer som utvecklats under ledning av Rådet för främjandet av kommunala analyser (RKA) vara av betydelse.

16 Samlad konsekvensanalys

Konsekvenser för aktörer

Lännsstyrelsen föreslår att regeringen, åtminstone initialt, avsätter extra medel till myndigheterna för att kraftsamla och lyfta arbetet med Agenda 2030, dels för att kunna möta andra aktörers förväntningar och behov och dels för att myndigheterna snabbare ska kunna bidra till att uppfylla aktuella mål för Agendan.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av Ulf P Johansson. I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Susanna Löfgren.

Jöran Hägglund

Ulf P Johansson

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.